

1.1.1 Ympäristö ja kestävä kehitys – Miljö och hållbar utveckling

Luonnonsuojelu

Gallträskin vedenlaadun seuranta- ja hoito-ohjelman mukaisesti. Vuoden 2020 vesistötarkkailun tulosten mukaan Gallträskin vedenlaatu oli pitkälti edellisvuosien kaltainen ja sijoittuu kasvikaudella mitattujen kokonaisravinnepitoisuuksien perusteella pintavesien ekologisen ja kemiallisen tilan epävirallisessa luokittelussa hyvään-erinomaiseen ekologiseen luokkaan.

Gallträskin vesikasvien niittotyöt tehtiin taas elokuussa. Loppusyksystä suoritettiin järven maatutkaluotausta, jonka tarkoituksena oli selvittää mahdollisia muutoksia järven vesisyvyyteen, pohjalietteen levinneisyyteen ja sitä myötä mahdollisia muutoksia pohjan muotoon. Järven maatutkaluotausta tehtiin edellisen kerran vuonna 2011 imuruoppaushankkeen päätyttyä.

Maatutkaluotausten tulosten mukaan järven pohjalle yhdeksässä vuodessa kertyneen li-sälietteen arvioitu paksuus on n. 5 cm (epävarmuustekijät huomioon ottaen). Imuruoppaushankkeen suunnittelun yhteydessä esitetty ajatus siitä, että imuruoppauskuoppiin valuisi vuosien saatossa sedimenttiä laajemmalla alueella ja järven keskelle saataisiin tasaisempi, syvempi alue, ei yhdeksän vuoden aikana ole toteutunut.

Järven vedenlaatu on kuitenkin hankkeen johdosta parantunut, vesikasvillisuus on vähentynyt ruoppausalueella ja vesikasvillisuudesta vapaata vesipintaa löytyy enemmän, joten ruoppaushankkeen voidaan tästä huolimatta todeta olevan onnistunut.

Gallträskin seuranta- ja hoito-ohjelma vuosille 2021-2020 valmistui hyväksyntää vaille (YLKV hyväksynyt 1/21).

Ympäristötietoisuus

Luontoretket

Koronatilanteesta huolimatta kaupungin kaikki kuusi luontoretkeä pystyttiin järjestämään. Retkille tuli ilmoittautua etukäteen ja ryhmälle määriteltiin yhdessä oppaiden kanssa maksimiosallistujamäärä. Retkiin osallistui lähemmäs 90 henkilöä.

Tuhannen puun talkoot

Kaupungin järjestämän `Tuhannen puun talkoiden´ yhteydessä noin 180 kauniaislaiselle taloudelle jaettiin yhteensä noin 600 kpl puuntainta. Tämän lisäksi kunnossapitoyksikkö istutti noin 400 pyökki-, tervaleppä- ja mäntyainta ympäri Kauniaista. Istutustalkoiden avulla kaupunki toivoo, että tontit puustoineen auttavat sitomaan hiilidioksidia samalla kun kaupungin vihreä huvilamaisema vahvistuu.

Puuveistokset

Kaupungin puuveistoksia ja ulkoilureittejä esitteleviä ja mobiilisti toimivia paikkatietoaineistoja vietiin kartalle ja niiden ympärille rakennettiin eripituisia reittejä. Näihin pääsee tutustumaan kaupungin avoimen karttapalvelun kautta.

Kasavuoren laavu

Kasavuoren metsän kuntopolun varrelle rakennettiin suuren suosion välittömästi saavuttanut hirsilaavu tulisijoineen kuntalaisten virkistyskäyttöön.

Maalämpökaivojen porausvesien käsittelyohje

Maalämpökaivojen porausvesien käsittelyohje valmisteltiin HSY:n ja kaupunkien ympäristöviranomaisten ja rakennusvalvontojen yhteistyönä. Ohjeen tavoitteena on vähentää porausvesien haitallisia ympäristövaikutuksia ojissa ja puroissa.

Hiilineutraalisuus - ja energia-asiat

Resurssiviisauden tiekartta

Kauniaisten resurssiviisauden tiekartta hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa kesäkuussa strategiassa asetetun hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseksi.

Toimialojen vuosittain koottavat päästövähennysohjelmat koottiin ensimmäistä kertaa. Ohjelmien kautta tiekartan tavoitteet muutetaan konkreettisiksi tehtäviksi kattaen kaupungin kaikki toiminnot. Tarkempi lisätausta päästövähennysohjelmissa käynnistetyistä ja toteutuneista toimenpiteistä löydät tilinpäätöksen **liitteestä X**

”Työn tueksi” –osioon kaupungin intraan koottiin laaja tietopaketti toimialojen hiilineutraalisuustyön tueksi. Asukkaille suunnattu ”Hiilineutraali Grani” -nettisivujen valmistelutyö aloitettiin.

Ympäristöjohtoryhmä

Ympäristöjohtoryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Ympäristöjohtoryhmän tehtävänä on ohjata kaupungin strategiaan sisältyvän, vuoteen 2035 tähtäävän hiilineutraaliustavoitteen tiekartan ja toimenpideohjelman valmistelua sekä omalla toimialallaan edistää toimenpiteiden toteutusta.

Hiilinelut- ja varastot

Pääkaupunkiseudun hiilineluja ja –varastoja selvitettiin HSY:n ja kaupunkien yhteistyönä. Selvityksen tavoitteena oli saada ajantasainen käsitys hiilivarastoista ja hiilivaraston muutoksista vuositasolla, sekä perusta näiden muuttujien jatkuvalla seuranta-prosessille.

Ympäristöjärjestelmä Ekokompassi

Koko kaupunkiorganisaatiota kattavan ympäristöjärjestelmä Ekokompassin rakentaminen jatkettiin kaupungin hiilineutraalisuus- ja ympäristötyön tueksi.

Pilottikiinteistöksi valittu palvelukeskus Villa Breda, on jatkanut oman, erillisen ympäristöohjelman rakentamista. Ekokompassisertifikaatin auditointia tehdään Covid-19 tilanteen sitä salliessa.

Ekotukihenkilöt

Ekotuki on toimintamalli yhteisten ympäristötavoitteiden edistämiseksi työpaikoilla. Työyhteisöihin nimetään ja koulutetaan ekotukihenkilöitä, jotka oman työnsä ohella edistävät ympäristön kannalta kestäviä toimintatapoja ja lisäävät ympäristötietoisuutta. Ekotukitoiminta on osa kaupungille

rakennettavaa ympäristöjärjestelmää, Ekokompassia, jonka avulla toteutetaan kaupungin Resurssiviisauden tiekarttaa kohti hiilineutraaliutta 2035.* Covid-19 tilanteen takia varsinaisia ekotukikoulutuksia ei vuoden aikana järjestetty. Vuoden aikana valmisteltiin kuitenkin ekotukitoiminnalle tarkempaa tehtäväkuvausta toimialojen ja yksiköiden tueksi.

Kauniaisten kasvihuonepäästöt vuonna 2020

Vuoden 2020 kasvihuonepäästötiedot julkaistaan HSY:n toimesta huhtikuussa ja näitä tietoja tullaan päivittämään ennen tilinpäätöksen valtuustokäsittelyä.

Kauniaisten ja pääkaupunkiseudun edellisten vuosien kasvihuonepäästöistä voi lukea HSY:n kotisivuilta (www.hsy.fi/ilmanlaatuja-ilmasto/).

Kuntien energiatehokkuussopimus (KETS)

Kaupungin koko kiinteistökantaan kohdistuva energiatehokkuuden hankesuunnitelma ja siihen pohjautuva 10 vuoden energiatehokkuustoimenpiteiden toteutussuunnitelma laadittiin (PTS). Siinä esitetyt toimenpiteet ovat tärkeä osa resurssiviisauden tiekartan toteutusta, jonka avulla kaupunki tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä.

Uusiutuvan energian kuntakatselmus

Alkuvuonna valmistuneen kuntakatselmuksen tavoite oli selvittää kaupungin omistamien kiinteistöjen soveltuvuus uusiutuvan energian käyttökohteiksi niiden potentiaalin myötä. Raportista käy myös ilmi liikenteen ja kuntalaisten CO²-päästöjen osuus Kauniaisissa. Katselmus teetettiin Motivan Uusiutuvan energian kuntakatselmus -ohjeen mukaisesti.

Kuntatekniikan LED-hanke ja biodieselin käyttö

Kuntatekniikan infrahankkeista merkittävin toimenpide oli kaupungin katu ja puistovaloverkoston uudistaminen LED-valaisimin.

Vuoden alussa kaupungin työkoneet siirtyivät käyttämään biodieseliä.

Kaupungin sähkön-, lämmön- ja vedenkulu- tus vuonna 2020

Kauniaisten kaupungin kiinteistöjen ja liikunnan kohteiden mitattu *sähkönkulutus* oli vuonna 2020 *8 141 MWh* (-3,7 % vrt. vuoteen 2019).

Katu- ja liikennevalojen mitattu *sähkönkulutus* vuodelle 2020 oli *646 MWh* (-20 % vrt. vuoteen 2019).

Kaupungin kiinteistöjen ja liikunnan kohteiden *kaukolämmön* normitettu kokonaiskulutus oli vuonna 2020 *15 031 MWh* (+2,7 % vrt. vuoteen 2019).

Kaupungin kiinteistöjen ja liikunnan kohteiden *vedenkulutus* vuodelle 2020 oli *45 946 m³* (-4 % vrt. vuoteen 2019).

(Lähde: Energianhallintajärjestelmä Enerkey)

Kevyen liikenteen ja jalankulun edistäminen

Jo perinteeksi muodostunut *Pyöräilyaamiainen* ei tänä vuonna järjestetty Covid-19 tilanteen takia.

Kansalaisopiston ja ympäristötoimen yhteistyönä järjestämä pyörien huoltokurssi sai kuitenkin jatkoa syksyllä 2020.

Vuoden aikana kuntatekniikka hankki neljä uutta kävelijöiden ja pyöräilijöiden laskentalaitetta. Laskentalaitteiden avulla saadaan jatkossa kattavampaa paikallistietoa pyöräilyn ja kävelyn kehittämistyöhön.

Ilmanlaatu

Pääkaupunkiseudun tarkempiin mittaustuloksiin vuoden 2020 osalta voi tutustua HSY:n ilmanlaatusivuilta raportin valmistuttua huhtikuussa (www.hsy.fi/ilmanlaatu-ja-ilmasto).

Melu-asiat

Pääkaupunkiseudun yhteinen EU meludirektiivin mukainen meluselvitystyö (4 kierros) aloitettiin PKS-yhteistyönä. Selvitys valmistuu vuoden 2022 aikana.

Lupa-asiat

Vuoden aikana ympäristötoimi myönsi 18 kpl (- kpl) maankäyttö- ja rakennuslain 128

§:n mukaista maisematyölupaa puunkadoille sekä rakentamista valmisteleville toimenpiteille.

Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisia ilmoituksia koskien erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta käsiteltiin vuoden aikana 4 kappaletta (- 5 kpl). Ympäristönsuojelumääräysten 3 § mukaisia poikkeuksia öljysäiliön jättämiselle maahan myönnettiin 2 kpl (+2 kpl)

Yhdyskuntalautakunta myönsi vuoden aikana 5 kpl (- 6 kpl) vesihuoltolain 17 § c:n mukaista vapautusta hulevesiviemärin liittymisvelvollisuudesta.

(Suluissa muutos edelliseen vuoteen.)